

**MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA BOLALARGA TA'LIM BERISHDA AXBOROT
TEXNALOGIYALARINING O'RNI VA AHAMIYATI**

Baltabayeva Xaniyfa Abullayevna

19-sonli maktangacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi

993525785

Annotatsiya

Axborot texnologiyalari ta'limga o'tkazish usulini o'zgartirib, yosh bolalar uchun ta'lim tajribasini oshirish uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etdi. Maktabgacha ta'lim muassasalari bolalarni kelajakdagi o'quv muvaffaqiyati va shaxsiy rivojlanishiga tayyorlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu ilmiy maqola maktabgacha ta'lim sinflariga texnologiyani integratsiyalash bilan bog'liq foyda va muammolarga e'tibor qaratib, maktabgacha yoshdagi bolalar ta'limini rivojlantirishda axborot texnologiyalarining o'rni va ahamiyatini o'rganadi. Axborot texnologiyalarining o'qitish va o'qitish imkoniyatlarini tushunish orqali o'qituvchilar maktabgacha yoshdagi bolalar uchun qiziqarli va interaktiv ta'lim muhitini ta'minlash uchun uning kuchidan samarali foydalanishlari mumkin.

1.Kirish:

Maktabgacha ta'lim bolalarning kognitiv, ijtimoiy va hissiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. So'nggi yillarda axborot texnologiyalari o'qitish va o'qitish jarayonini takomillashtirishda pedagoglar uchun qimmatli vosita sifatida paydo bo'ldi. Ushbu maqola maktabgacha ta'limda axborot texnologiyalarining o'rni va ahamiyatini o'rganish, uning faol o'rganishni rivojlantirish va yosh bolalarning kognitiv rivojlanishini rag'batlanirish potentsialini ko'rsatishga qaratilgan.

Maktabgacha ta'limda axborot texnologiyalari, o'quvchilar va o'qituvchilar uchun qimmatli bir vosita sifatida hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar, o'quvchilar uchun qiziqarli va interaktiv o'quv vositalarini taqdim etishda muhim rol o'ynaydi. Uning nutqni, matematikani va boshqa fanlarni o'rganish jarayonlarini yanada qiziqarli va samarali qilishga yordam beradi.

Ushbu texnologiyalar, o'quvchilarni o'z bilim va ko'nikmalari orqali malakaliroq fikrash, muammolarni hal qilish va ijtimoiy munosabatlarga qatnashishga ta'lim etishga imkon yaratadi. Masalan, interaktiv darsliklar va online ko'rfazlar o'quvchilar uchun bo'lib, bu ularning o'zlashtirilgan o'rganish jarayonlarini yaratishda va o'quvchilarning o'zining yo'riqnomalari va hodisalarida qadiradi.

Axborot texnologiyalari ayniqsa kommunikatsiya va almashinuvning o'zini yechishini oshirishga yordam beradi. Insonlar o'z fikrlarini va ma'lumotlarni boshqalarga olib bo'lgach, ular tarqatish, rivojlantirish va taklif qilish imkoniyatiga ega bo'lib, shuningdek, global ma'naviyat va dunyoqarashi o'rtasida online aloqalar orqali mudirlik qilishni o'rgatadi

Axborot texnologiyalari, muallimlarga ham o'quvchilarni o'zlashtirishni rivojlantirishda o'zlariga qo'llanish imkoniyatini beradi. Muallimlar, o'quvchilarning fikr va ko'nikmalariga qarab shaxsiylashtirilgan o'quv jarayonlarini tuzishga, o'rganishni real va to'g'ri kontekstga o'tishga qodiradi. Bu usul o'quvchilarni o'rganishni rag'batlanirish va ularning ta'lim muvaffaqiyatini yanada oshirishga imkon beradi.

Bundan tashqari, axborot texnologiyalari kenglikdagi ta'limning yetakchi muammo va qiyinchiliklari orasidagi tanlovlarni kamaytiradi. O'qituvchilar, o'quvchilarning hamjihatli malakasini o'lchay olmaydigan, balki ularga narxlarini beshi ko'p ishlata digan o'quvchilarning ma'naviy qadrini o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Yosh bolalarning kognitiv rivojlanishini rag'batlantirishda, axborot texnologiyalari juda muhim ahamiyatga ega. Ular o'quvchilarning ko'nikmalarini rivojlantirish va tarbiyalashda keyinchi borona hissa olib turingan qulay usullarni taqdim etishi mumkin. Bu usul, o'quvchilarning hissiy va ijtimoiy rivojlanishini ham mustahkamlab, ularga yosh davomidagi jamiyatga moslashishning zarur rivojlanishini taminlaydi.

Shunda, maktabgacha ta'lurma axborot texnologiyalari o'zining ahamiyatini ko'rsatadi va o'quvchilar va o'qituvchilar uchun qimmatli vositalardir. Ular o'rganish jarayonlarini samarali va qiziqarli qilishda, o'

2. Maktabgacha ta'lurma axborot texnologiyalarining afzalliklari:

2.1 Kengaytirilgan faollik va motivatsiya:

Interfaol doskalar, planshetlar, o'quv dasturlari va multimedia resurslari kabi axborot texnologiyalari maktabgacha yoshdagi bolalarning e'tiborini o'ziga jalb qilib, faol ishtirok etishiga yordam beradi. Interfaol ta'lim tajribalari faollik va motivatsiyani oshiradi, bilimlarni saqlash va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini oshiradi.

2.2 Individual ta'lim:

Axborot texnologiyalari o'qituvchilarga o'qitishni individual ehtiyojlar va ta'lim uslublariga moslashtirishga imkon beradi. Moslashuvchan ta'lim dasturlari va ta'lim ilovalari har bir bolaning kuchli, zaif tomonlari va rivojlanish taraqqiyotiga mos keladigan shaxsiylashtirilgan faoliyatni ta'minlaydi, muammoni mustaqil yechish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

2.3 Ko'nikmalarini rivojlantirish:

Texnologiyaga duchor bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalar 21-asrning muhim ko'nikmalarini, jumladan raqamli savodxonlik, ijodkorlik, hamkorlik va muloqotni rivojlantiradilar. Texnologiya bilan erta tanishish texnologik ravonlikni rivojlantiradi va yosh bolalarni kelajakdagi akademik va kasbiy muvaffaqiyatlari uchun muhim bo'lgan ko'nikmalar bilan jihozlaydi.

3. Maktabgacha ta'lurma texnologiyani integratsiyalashning muammolari:

3.1 Ekran vaqt:

Maktabgacha ta'lurma texnologiya integratsiyasi foydali bo'lsa-da, ekran vaqtini boshqarish juda muhimdir. Raqamli bo'limgan harakatlar, jismoniy o'yinlar va ijtimoiy o'zaro ta'sirlarni o'z ichiga olgan yaxlit o'rganish tajribasini ta'minlab, ekranning haddan tashqari ta'sirini oldini olish uchun muvozanatli yondashuvni saqlash kerak.

3.2 Pedagog kompetensiyasi:

Maktabgacha tarbiyachilar sinfda axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish uchun tegishli tayyorgarlik va malaka oshirishni talab qiladi. O'qituvchilarning raqamli savodxonligini oshirish texnologiyaning o'quv natijalarini qo'llab-quvvatlash va potentsial xavflarni kamaytirish uchun mos ravishda integratsiyalashuvini ta'minlaydi.

3.3 Yoshga mos tarkib:

Yoshga mos va ta'lim jihatidan qimmatli raqamli resurslarni tanlash erta bolalik ta'limida juda muhimdir. Kontent maktabgacha ta'lim dasturiga mos kelishi va passivlikni yoki texnologiyaga haddan

tashqari ishonishni emas, balki asosiy ko'nikmalar va tushunchalarni rivojlantirishga urg'u berishi kerak.

4. Muvaffaqiyatli integratsiya strategiyalari:

4.1 Pedagogik yondashuvlар:

Maktabgacha tarbiyachilar texnologiyani amaliy, faol o'rganish tajribasi bilan uyg'unlashtirgan pedagogik yondashuvlarni qo'llashlari kerak. Ushbu muvozanat an'anaviy o'qitish usullarini almashtirish o'rniiga texnologiya asosiy o'quv dasturini to'ldiradigan va yaxshilaydigan optimal o'quv muhitini yaratadi.

4.2 Ota-onalar ishtiroki:

O'qituvchilar va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlik axborot texnologiyalaridan maksimal darajada foydalanishda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar ota-onalarga uyda texnologiyadan to'g'ri foydalanish, maktabgacha ta'lim maqsadlariga muvofiqligini ta'minlash va mакtab va uy muhiti o'rtasida uzlusiz o'tishni ta'minlash bo'yicha ko'rsatmalar berishi mumkin.

Xulosa:

Axborot texnologiyalari maktabgacha ta'lim muassasalarida o'qitish va o'qitish jarayonini yaxshilash uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Texnologiyani o'quv dasturiga samarali integratsiyalash orqali o'qituvchilar qiziqarli va interaktiv ta'lim tajribasini yaratishi, kognitiv o'sishni rivojlantirishi va bolalarni tobora raqamli dunyoda muvaffaqiyatga tayyorlashi mumkin. Biroq, o'qituvchilar texnologiyadan foydalanishni amaliy mashg'ulotlar bilan muvozanatlashlari va yosh bolalar uchun yaxlit o'rganish tajribasini ta'minlash uchun uning afzalliklarini maksimal darajada oshirish uchun yoshga mos tarkibni saqlashlari kerak. Ehtiyyotkorlik bilan rejalashtirish va amalga oshirish orqali axborot texnologiyalari bolalarning erta rivojlanishini rag'batlantiradigan va kelajakdag'i ilmiy yutuqlar uchun poydevor qo'yadigan kuchli vosita sifatida paydo bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Юлдашев, Одилжон. "Smart texnologiyasini texnologiya darslaridagi talqini." Новый Узбекистан: успешный международный опыт внедрения международных стандартов финансовой отчетности 1.5 (2022): 336-344.
2. Юлдашев, Одилжон. "Talabalar bilimini nazorat qilishda nostandard test topshiriqlaridan foydalanishning ahamiyati." Новый Узбекистан: успешный международный опыт внедрения международных стандартов финансовой отчетности 1.5 (2022): 345-352.
3. Yuldashev, Odiljon. "SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL BASIS OF POTATO DEVELOPMENT." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal (2021).
4. Toshpulatovich, Yuldashev Odiljon. "ON THE MECHANISMS OF PREPARING FUTURE TEACHERS FOR INNOVATIVE ACTIVITY." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11.11 (2023): 824-827.
5. Toshpulatovich, Yuldashev Odiljon. "СОНТИНУИТЫ OF INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES AND EDUCATIONAL EFFECTIVENESS." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11.11 (2023): 821-823.